Stateninstrumenten: Mandatering

Het is belangrijk dat er heldere afspraken bestaan over mandaat tussen PS en GS. De term mandatering komt regelmatig voor in de programmabegroting, de jaarstukken en de mededelingen op de Lijst Ingekomen Stukken (LIS). Ook in de besluitenlijst van GS staan soms besluiten die in mandaat zijn genomen, en ontvangt u binnenkort een nieuwe nota reserves en voorzieningen en volgt dit najaar al de eerstvolgende begroting. Voldoende aanleiding dus wat nader stil te staan bij mandatering. U bepaalt in belangrijke mate de spelregels hierover.

Bevoegdheden GS
Met de wet dualisering provinciebestuur, ruim 15 jaar geleden, is een duidelijker onderscheid gekomen tussen de bevoegdheden van PS en GS. De bevoegdheden van GS zijn vastgelegd in artikel 158 van de Provinciewet.

Mandaat en delegatie
Zowel mandaat als delegatie zijn rechtsfiguren die een bestuursorgaan (bijvoorbeeld PS), de mogelijkheid bieden de eigen bevoegdheid door een ander (veelal GS) te laten uitoefenen.

In de Algemene Wet Bestuursrecht worden de volgende definities voor mandaat en delegatie gegeven:

Mandaat: *De bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen (art. 10.1)*

Degene aan wie mandaat is verleend, heeft de bevoegdheid om namens het bestuursorgaan besluiten te nemen. Het bestuursorgaan blijft verantwoordelijk voor de bevoegdheidsuitoefening.

Delegatie: *Het overdragen door een bestuursorgaan van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten aan een ander, die deze bevoegdheid onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent (art. 10:13)*

Bij delegatie wordt de bevoegdheid overgedragen. De verantwoordelijkheid voor de bevoegdheidsuitoefenen komt bij degene aan wie is gedelegeerd.[1]

Autorisatie Provinciale Staten
Het financiële autorisatieniveau van de Programmabegroting ligt per programmaonderdeel op het totaal van lasten en baten. Dat betekent dat per programmaonderdeel niet meer besteed mag worden dan het voor dat onderdeel geraamde bedrag. Dit bedrag is per programmaonderdeel weergegeven in de Programmabegroting.

Dit bedrag kan – meestal op voorstel van GS – via een begrotingswijziging door u worden gewijzigd. Uiteraard dient die besteding te passen binnen de door PS vastgestelde doelen en

[1] Voor delegatie is een wettelijke grondslag vereist. Dat wil zeggen dat de overdracht van bevoegdheid slechts kan plaatsvinden als dat bij wettelijk voorschrift mogelijk is gemaakt.

activiteiten. De besteding over de verschillende soorten uitgaven (zoals subsidies of goederen en diensten) is verder uitgewerkt in de Productenraming.

Tussentijds kunnen plannen worden bijgesteld aan actuele ontwikkelingen. Dat kan integraal als onderdeel van de reguliere cyclus via de zomernota, maar ook separaat op basis van tussentijds door PS en GS genomen besluiten. Indien deze bijstelling financiële consequenties kent, dan wordt met dat besluit een begrotingswijziging door PS vastgesteld (of in mandaat door GS, conform de financiële verordening).

Verschillende oorzaken kunnen aanleiding zijn om meer te besteden dan gepland. In dat geval legt GS een begrotingswijziging met toelichting aan PS voor. Daarna gaat GS pas de extra verplichting aan. In de Jaarrekening verantwoordt GS in hoeverre zij binnen het geautoriseerde bedrag blijft.

Gedelegeerde reserves
Bij het vaststellen van de Nota Reserves en Voorzieningen 2015-2019 heeft PS besloten de beslissingsbevoegdheid tot besteding en het aangaan van verplichtingen voor een aantal reserves bij GS neer te leggen. Zo kan de doelmatigheid en slagvaardigheid van de provincies worden vergroot.

GS heeft beslissingsbevoegdheid tot besteding en het aangaan van verplichtingen voor de reserves Sportaccommodaties c.a., Gladheidsbestrijding, Flevokust Haven, Doorgeschoven activiteiten, Mobiliteit en de reserve Personeel. Ook de instellingsbesluiten van de reserve Economisch Programma en de reserve Dekking afschrijvingslasten zijn door PS gedelegeerd aan GS.

Besteding gedelegeerde reserves
De besteding van de gedelegeerde reserves vindt plaats in overeenstemming met de doelstellingen die PS daarvoor hebben vastgelegd. Voor de transparantie over de bestemming en de besteding van de gedelegeerde reserves neemt GS jaarlijks in de Programmabegroting een meerjarig bestedingskader op.

Wanneer PS bepaalde onderdelen uit het bestedingskader onvoldoende onderbouwd vindt, kunt u besluiten dat deze bedragen nog niet geoormerkt zijn en dat de uitvoering hiervan derhalve not niet wordt vrijgegeven. In die gevallen kunnen in de loop van het begrotingsjaar voor afzonderlijke projecten voorstellen aan PS worden voorgelegd. PS besluit zelf over het instellen, voeden en opheffen van reserves.

Gemandateerde begrotingswijzigingen
PS heeft via de Financiële verordening Provincie Flevoland 2018 (artikel 5) het college gemandateerd om de onderstaande begrotingswijzigingen door te voeren. PS wil hiermee het aantal begrotingsmutaties die gedurende een begrotingsjaar via begrotingswijzigingen aan PS worden voorgelegd beperken. In veel gevallen gaat het om technische wijzigingen of wijzigingen waarbij de provincie geen beinvloedingsmogelijkheden heeft. Het gaat om de volgende typen wijzigingen:

- doorgeven bijdragen van derden met specifiek doel
- reeds genomen Statenbesluiten

- gedelegeerde onttrekkingen aan reserves (zie boven)
- begrotingsvoordelen uit lagere uitgaven en/of hogere inkomsten

Om PS volledig op de hoogte te stellen van de gemandateerde begrotingswijzigingen, stelt GS haar van gemandateerde wijzigingen in kennis via besluitenlijsten. Het staat statenleden vrij nu er in het algemeen geen mededeling volgt, de desbetreffende stukken op te vragen en indien daartoe aanleiding bestaat een agenderingsverzoek te doen.

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2018 heeft PS besloten om GS mandaat te verlenen om begrotingswijzigingen vast te stellen die betrekking hebben op oormerken in de stelpost Nieuw Beleid en de reserve Strategische projecten, voor zover deze voortvloeien uit de Perspectiefnota 2017-2021[2].

Spelregels zelf bepalen
De mandaatgever mag altijd instructies over de uitoefening van het mandaat meegeven aan degene die het mandaat uitoefent (art. 10:6.1, Algemene wet bestuursrecht). De gemandateerde verschaft de mandaatgever op diens verzoek inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheid.

Het is dus van belang de mogelijkheden voor u als statenlid om te sturen en verantwoorden in de gaten te houden. Belangrijke momenten zijn: het vaststellen van een nota reserves en voorzieningen, de financiële verordening, de mandaatbesluiten die u vanuit het college krijgt via de besluitenlijsten of in de stukken van planning en control krijgt voorgelegd.

Meer informatie
Meer informatie over mandaat en delegatie vindt u hier.
Meer informatie over de financiële verordening vindt u hier.

[2] Met uitzondering van het onderdeel Energieagenda